

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/133/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200772
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200772.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci navrhovateľky: O. O. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. 4, G., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 06.03.2015, č.k.1Sd/45/2014-275, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 06.03.2015, č.k.1Sd/45/2014-275 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X-I. z 27.10.2014 z r u š u j e a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.
- II. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 06.03.2015, č.k.1Sd/45/2014-275 potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X-I z 27.10.2014, ktorým navrhovateľke od 26.05.2014 priznal invalidný dôchodok z dôvodu 45% miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej aj „miera poklesu“). Súčasne účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žiadosť navrhovateľky z 05.05.2014 o priznanie invalidného dôchodku od 04.07.2013 bola najskôr rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 10.06.2014 zamietnutá na základe posudku posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne Košice z 05.05.2014, podľa ktorého nebola uznaná invalidnou, lebo miera poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nepresiahla 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky proti uvedenému rozhodnutiu bola posudkom posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredia, MUDr. G. zo dňa 06.10.2014 uznaná invalidnou podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 26.05.2014, keď za rozhodujúce zdravotné postihnutie na účely § 71 ods. 5 a 6 zákona bola určená cirhóza pečene odôvodňujúca 40% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

podľa § 71 ods. 5 zákona v spojení s kapitolou X, oddielom D, položkou 1 písm. b) prílohy č. 4 tohto zákona. Miera poklesu za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola podľa § 71 ods. 8 zákona zvýšená o 5% za ostatné zdravotné postihnutia, ovplyvňujúce pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na tom základe odporkyňa rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-II. z 27.10.2014 zrušila svoje rozhodnutie z 10.06.2014 a rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-I. z 27.10.2014, ktoré sa stalo predmetom súdneho prieskumu, navrhovateľke od 26.05.2014 priznala invalidný dôchodok podľa § 70 zákona vo výške zodpovedajúcej 45% miere poklesu. Keďže navrhovateľka v súdnom konaní opakovane predkladala novšie a novšie lekárske nálezy, krajský súd doplnil dokazovanie o posúdenie týchto nálezov posudkovým lekárom ústredia. Tento v posudkoch z 20.11.2014, 29.01.2015 a 12.02.2015 zotrval na závere o 45% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V posudku z 20.11.2014 sa posudkový lekár ústredia vyjadril k navrhovateľkou namietanému skoršiemu vzniku invalidity tak, že pri hodnotení jej zdravotného stavu dňa 06.10.2014 maximálne vzal do úvahy vývoj poškodenia pečene ako rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktoré bolo hepatológom hodnotené ako exotoxická cirhóza pečene v súvislosti s porušením životosprávy a nutnosťou abstinencie, napriek pochybeniam navrhovateľky v diétnom režime preto posudkový lekár za prítomnosti odbornej lekárky z odboru neurológie dospeli k záveru, že funkčné postihnutie, vyplývajúce z chorobných zmien, dospelo k takému dlhodobu nepriaznivému zdravotnému stavu, ktoré na základe hepatologického nálezu z 25.06.2014 už spĺňalo charakter celkovej 45% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (40% za ochorenie pečene a 5% za ostatné zdravotné postihnutia; z toho dôvodu nebolo možné určiť vznik invalidity od skoršieho dátumu, teda od 04.07.2013 ako žiadala navrhovateľka.

Krajský súd mal preukázané, že nálezy z odborných lekárskeho vyšetrení, ktoré navrhovateľka predkladala v priebehu súdneho konania, nepreukazujú také zhoršenie jej zdravotného stavu, ktoré by podmieňovalo viac ako 45% mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom dokumentovali poškodenie jej zdravotného stavu zhodne s posudkami z 09.10.2014, 20.11.2014, 29.01.2012 a 12.02.2015. Rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. z 27.10.2014 preto považoval za súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu, doručený navrhovateľke 09.04.2015, navrhovateľka napadla včas obsiahlym odvolaním, podaným osobne na krajskom súde dňa 22.04.2015. Z jeho obsahu vyplýva, že namieta postup Sociálnej poisťovne, čo do prietahov a obštrukcií a nekorektnosti. V dôsledku neurologického ochorenia prišla o prácu magistry farmácie a jej stav sa ďalej zhoršoval, mala silné bolesti krčnej chrbtice, závrate, kolapsové stavy, veľký úbytok hmotnosti, na základe čoho jej odborní lekári špecialisti, napr. MUDr. Cifráková, ktorá sama viac ako šesť rokov pracovala ako posudkový lekár, odporučili invalidizáciu. O priznanie invalidného dôchodku žiadala od 04.07.2013. Domnieva sa, že konanie dlho trvalo z dôvodu, že od nej niekto očakával úplatok. Aj po podaní opravného prostriedku nastali prietahy v konaní, keď posudkový lekár pobočky MUDr. G. dňa 05.05.2015 viedol konanie systémom ako jej invaliditu nepriznať. K posúdeniu prizvaná neurologička nevykonala riadne neurologické vyšetrenie, len jej „pokývala rukami a nohami“. Po podaní opravného prostriedku posudkový lekár pobočky MUDr. C. pri opätovnom posúdení mal k dispozícii aj novšie lekárske nálezy vrátane nálezu hepatológa z 26.05.2014, ale podľa jej názoru ich za krátky čas od ich prevzatia do oznámenia, že jej invaliditu nepriznáva, nemohol stihnúť preštudovať. V miestnosti pritom okrem neho nebol prítomný iný lekár.

Navrhovateľka zdôraznila, že o invalidný dôchodok žiadala z dôvodu neurologického ochorenia, napriek tomu toto ochorenie posudkový lekár ústredia MUDr. G. odignoroval a za rozhodujúce zdravotné postihnutie považoval ochorenie pečene. V tejto súvislosti namietla, že jej stav z hľadiska hepatologického bol napriek liečbe rovnako zlý, čo preukazujú správy z 27.05.2013, 05.12.2013, 26.05.2014 ako aj 21.11.2014. Nesúhlasí preto s priznaním invalidity až od 26.05.2014. Jej ošetrojúci lekár jej pritom nikdy nenavrhol hospitalizáciu. V priebehu súdneho konania sa jej zdravotný stav ďalej zhoršil, okrem pretrvávania neurologických ťažkostí jej bol diagnostikovaný aj diabetes mellitus; tieto skutočnosti posudkoví lekári a krajský súd vzali do úvahy len okrajovo, keď posudkoví lekári dospeli k záveru, že stav je nezmenený. Od 06.10.2014 ju pritom žiaden posudkový lekár nevyšetрил ani nevidel. Domáha sa iba toho, aby jej stav bol posúdený objektívne a nestrane. Viac ako 30 rokov poctivo

pracovala, prestala však veriť v spravodlivosť zo strany odporkyne, ale aj sudcu krajského súdu.

Posudzujúc odvolanie podľa jeho obsahu najvyšší súd dospel k záveru, že navrhovateľka sa domáha, aby rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne z 27.10.2014 zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil, lebo skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli v posudkoch dostatočne ozrejmene a podložené nálezmi odborných vyšetrení. Navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti. Jej pochybnosti o správnosti posúdenia nie sú dôvodné, sú vyvolané len jej subjektívnym presvedčením.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 2 zákona dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa podľa § 71 ods. 4 zákona posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (§ 71 ods. 6 zákona).

Podľa § 71 ods.7 zákona jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles

schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 8 zákona).

Z posudku posudkového lekára ústredia MUDr. Kendrovského, podaného dňa 06.10.2014 v spolupráci s neurologičkou MUDr. Hrehorovskou, vyplýva, že pri tomto posúdení boli vzaté do úvahy a v ich odbornom lekárskom posudku boli rozsiahlo rozpísané nálezy nielen z interného a hepatologického vyšetrenia v období rokov 2013 a 2014, ale aj nálezy z vyšetrení u neurológa a ortopéda, vrátane nálezov Z MRI chrbtice a mozgu, resp. u ostatných odborných lekárov (interné, psychiatrické, psychologické, nefrologické, hematologické). Vo vzťahu k neurologickým ťažkostiam konštatovali, že neurologický nález je bez lateralizácie, bez radikulárnej a zadnojamovej symptomatiky s tým, že drobné demyelinizačné zmeny na mozgu sú pravdepodobne na vaskulárnom podklade pri hyperkoagulačnom syndróme v rámci hepatopatie.

Zo súdneho spisu vyplýva, že vec prejednávajúci sudca krajského súdu v súdnom konaní v maximálnej možnej miere vzal do úvahy navrhovateľkou predkladané novšie a novšie lekárske správy a opakovane žiadal posudkového lekára ústredia o vyjadrenie sa k ich obsahu a možnosti určenia skoršieho vzniku invalidity, resp. určenia zdravotného postihnutia za rozhodujúce zdravotné postihnutie. Z tohto pohľadu odvolací súd považoval za nedôvodné tvrdenie navrhovateľky, že krajský súd vzal zhoršovanie jej zdravotného stavu do úvahy len okrajovo. Posudky so zhodným záverom o trvaní 45% miery poklesu boli podané 20.11.2014, 29.01.2015 a 12.02.2015 (vrátane zohľadnenia diabetologického nálezu zo 04.02.2015 s hraničnou, posudkovo nevýznamnou glykémiou). V posudku z 20.11.2014 posudkový lekár vysvetlil, že pri posudzovaní dňa 06.10.2014 vzali maximálne do úvahy vývoj poškodenia pečene ako rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktoré (hepatológ, nie posudkový lekár dáva do súvisu s porušením životosprávy a s nutnosťou úplnej abstinencie pri potrebnej protialkoholicko-nej liečbe) hodnotí ako exotoxickú cirhózu pečene a napriek diétno-režimovým pochybeniam navrhovateľky dospel k záveru, že funkčné postihnutie vyplývajúce z chorobných zmien na základe nálezu z 26.05.2014 prispelo k celkovo 45% miere poklesu, z toho 40% za toto rozhodujúce zdravotné postihnutie a 5% za ostatné zdravotné postihnutia.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 71 ods. 2 zákona vyplýva, že na uznanie invalidity v zmysle zákona nepostačuje preukázanie zhoršeného zdravotného stavu; musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý má trvať dlhšie ako jeden rok. Z tohto pohľadu je potrebné posudzovať aj možnosť uznania invalidity z hľadiska diagnostikovania jednotlivých zdravotných postihnutí a pretrvávania ich závažnosti, resp. ich ovplyvniteľnosti liečbou a dodržiavaním napr. prísnej abstinencie.

V posudku zo 06.10.2014 posudkový lekár skonštatoval, že neurologický nález je bez lateralizácie, bez radikulárnej a zadnojamovej symptomatiky s tým, že drobné demyelinizačné zmeny na mozgu sú pravdepodobne na vaskulárnom podklade pri hyperkoagulačnom syndróme v rámci hepatopatie. Také zdôvodnenie jednou vetou, prečo neurologické postihnutie nie je rozhodujúcim zdravotným postihnutím, resp. aký je jeho samostatný vplyv na mieru poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť, nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné považovať za presvedčivé a úplné. Z neurologických nálezov vrátane MRI napr. vyplýva opakovaný záver o útlaku koreňových štruktúr C6 vľavo. Odvolací súd preto dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu odporkyňou nie je dostačujúce na posúdenie veci. Rozsudok krajského súdu z toho dôvodu zmenil, rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X-I. z 27.10.2014 zrušil a vec vrátil odporkyňu na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 250q ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p.

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie o posúdenie zdravotného stavu, rozhodujúcim zdravotným postihnutím v tom-ktorom období a miery poklesu schopnosti navrhovateľky (§ 71 zákona) v období od 04.07.2013 do 12.11.2015 (rozhodnutím odporkyne z 12.01.2016 bol z dôvodu 80% miery poklesu invalidný dôchodok navrhovateľky zvýšený od 13.11.2015 na základe posudku zo 17.12.2015, ktorým bol doplnený posudok z 12.02.2015) znalcom z odboru neurológie a internej medicíny a o nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok a jeho výške rozhodne znovu a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1, § 250l ods.2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešná navrhovateľka náhradu takých trov nežiadala.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.